

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ - ДЕМОКРАТИЇ В КАНАДІ.

№ IX.

Ч. СУБОТА, 28 ЦВІТНЯ, 1917.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, APRIL 28th, 1917. No. 16.

VOL. IX.

ХАЙ ЖИЄ ПЕРШИЙ МАЙ!

РОБІТНИЧЕ СЬВЯТО ПЕРШОГО МАЯ В РОСІЇ.

В Росії готувались до торжественного святкування Першого Мая. Рада робітничих і салдатських делегатів рішила, що робота в фабриках амуніції має продовжити ся цілий день в неділю, 29-го цвітня, щоби не втратити одного дня роботи, бо першого мая має бути торжественне свято.

НЕСПОКІЙНИЙ РУХ СЕРЕД ЄВРОПЕЙСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

Революція на Угорщині. Російська революція робить більше свій вплив на маси робочого люду різних держав в Європі. З Угорщини доносять що там вибухла революція. Столиця Угорщини, Будапешт гвалтують п'ять інших міст на сході в стані облоги. Соціалісти домагають ся мира.

Страйки і розрухи в Німеччині.

В Німеччині страйки і розрухи ширяться далі. В сьомі Берліні застрайкувало понад 250.000 робітників з фабрик амуніції. Телеграми доносять та кож про страйки в Варшаві і Ляйпцигу.

РЕВОЛЮЦІЙНА ДЕМОНСТРАЦІЯ В ШТОКГОЛЬМІ.

В столиці Швеції Штокгольмі великанська товпа робітників устроїла революційну демонстрацію перед шведським парламентом. В часі демонстрації мало що не прийшло до проливу крові. Робітники кричали: Ми домагаєм ся республіки! Нехай живе революція!

Демонстрацію проводили соціалісти. Поліція приготувала машинні карабіни на всіх стратегічних пунктах. Військо ніжно стереже королівської палати.

Першим результатом революційних демонстрацій вийшло асигноване низкою палатою 115 мільонів кронер (около 29 мільонів доларів) для закупки снарядів.

ЗАВОРУШЕННЯ В БОЛГАРІЇ.

Депеша бюро Райтера до головної квартири французького штабу в Сербії доносить, що в кількох містах болгарських міст прийшло до заворушень. В Софії для усмирення демонстрантів ужито німецької кавалерії, котра шабляками розгнала товпу. Болгарське військо відмовило ся в кількох випадках стріляти і розганяти наріз і стало по стороні демонстрантів.

СЕЛЯНИ В РОСІЇ ЗАБИРАЮТЬ СОБІ ЗЕМЛІ.

Російські мужики не хотять жалити поки правительство дасть їм землю але забирають її самі, не ждучи на нічию поміж самими ж селянами. В Росії роздають в Росії землю і тільки той її дістане, хто по ній тепер згодиться ся.

Салдати масово дезертирують і спішають до дому, щоб собі землі захватити. Проміж салдатами ширяться в Росії земля і тільки той її дістане, хто по ній тепер згодиться ся.

Тому вони покидають бойовий фронт і вертають до дому за землею. Притім вони обіцяють вернути назад на своє місце на фронті. Військові влади мають з ними серйозний клопіт.

УКРАЇНСЬКА МОВА В ШКОЛАХ І УНІВЕРСИТЕТАХ НА РОСІЙСЬКІЙ УКРАЇНІ.

З ПЕТРОГРАДУ ТЕЛЕГРАФУЮТЬ ПРО-НО-РОСІЙСЬКИМ ЖУРНАЛАМ ПОВЕДЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УСІХ ЗВИЧАЙНИХ ШКОЛАХ НА РОСІЙСЬКІЙ УКРАЇНІ І ЩО ПРОФЕСОРИ ЧИТАЮТЬ ЛЕКЦІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В УСІХ УНІВЕРСИТЕТАХ, РОСПОЛОЖЕНИХ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ.

РАДА САЛДАТСЬКИХ І РОБІТНИЧИХ ПОСЛІВ УСТАНОВИЛА КОНТРОЛЬ НАД ТИМЧАСОВИМ ПРАВИТЕЛЬСТВОМ РОСІЇ.

Рада Робітничих і Салдатських Послів одностайно прийняла наступуючу резолюцію, внісши посланню Стекловим: "Революційний пролетаріат Росії повинен підтримувати Раду Робітничих і Салдатських Послів, що представляють собою центр, докруги якого гуртують ся всі організовані демократичні сили краю. Тільки революційний пролетаріат, єдиний з іншими демократичними елементами потратить розторожити контр-революційні темні сили.

Рада уважає konieczністю оновити строгу контролю над тимчасовим правительством.

І Рада уважає konieczністю показувати постійне давлення на тимчасове правительство.

Необхідно негайно виробити шляхи до мира — до мира без анексії, який би обезпечив свободу всім народам.

Рада, не беручи на себе відповідальності за поступоване тимчасового правительства, визнає російський народ піддержувати тимчасове правительство, оскільки воно буде робити все можливе для того аби укріпити за народом здобуті ним права і вольности. Тимчасове правительство повинно відмовити ся від всіляких імперіалістичних забавок.

Російський пролетаріат і другі революційні елементи, що гуртують ся біля Ради Салдатських і Робітничих Послів, будуть ставити енергічно перешкоди тимчасовому правительству, як тільки воно проявить які небудь реакційні поступованія або не схоче признати контролі Ради.

ГОВОРЯТЬ ПРО НЕДАЛЕКИЙ МИР.

В дипломатичних кругах в Вашингтоні ходять чутки, що європейська війна скоро скінчиться ся. Голод в Німеччині і Австрії, ослаблене німецької військової машини, розрухи в Угорщині вийняли німецьким дипломатам, що центральні держави не дібуть ся побіди.

Є навіть вستی, що німецькі дипломатичні агенти в нейтральних державах вже ведуть переговори про мир. Тіж вستی доносять будьтоби Австрія вже згодилась з Італією на тайне перемирє.

Говорять також дуже багато про розрив жежи Австрією і Німеччиною. Воєнні знатоки вважають ці вستی за тим більше правдоподібні, що від часу коли на австрійський трон вступив цар Карл, австрійські війська ані разу не робили наступу, лише обмежувались до оборонних воєнних операцій.

Звертає на себе увагу і та обставина, що італійське прави-

Святковане першого мая в Бельгії.

тельство не спішить ся забезпечити собі фінансово поміч Злуч. Держав. Із держав альянсів тільки одна Італія не збирає ся висилати воєнні мисії до Америки.

Про окремий мир і розрив з Німеччиною говорять ся багато також і в Болгарії.

АВСТРИЙСЬКІ МІНІСТРИ ЗНО ВА РЕЗИГНУЮТЬ.

Віденські часописи доносять, що зрезигнував Др. Урбан (поляк) міністер торгівлі і Др. Берірайтер міністер без теки. Причиною їх резигнації має бути тяжка політична атмосфера яка наближає ся зі скликанням австр. парламенту в дні 15 мая с. р.

МАКСИМ ГОРЬКИЙ БУДЕ ВИДАВАТИ СОЦІАЛІСТИЧНИЙ ДНЕВНИК.

Максим Горький, звисний російський письменник, заложив соціалістичний дневник в Петрограді. Буде він виходити під назвою "Новая Жизнь".

Тому півтора року назад коли Горький приїхав з заграниці, зачав був видавати місячник "Літопись". В дуже короткій часі ся часопись стала дуже популярною і стала головною свого рода часописею в Росії.

Максим Горький є можливо одним з найбільш видатних соціалістичних діячів Росії, до якої будуть дописувати кореспонденти з цілого світа.

ХЛІБ В ВІННІПЕГУ ПОДОРОЖІВ.

Бохонць хліба в Вінніпегу ще перед війною коштував 5 цт., коштує же тепер 8 цт. В другий місцевостях Канади ціна на хліб також підскакує.

ТОВ. А.А. ГІПС ВИБРАНИЙ АЛДЕРМАНОМ.

При доповняючих виборах на алдермана до Мійської Ради в 5-ій варді, в Вінніпегу, алдерманом зівстав вибраний тов. А.А. Гіпс. Одержав він 729 голосів, підчас коли його нещасливий противник Ян Новакці дістав лише 415 голосів. Сьвідомі робітники дали належну відпаву безлічним політичним агентам, котрі умисно виставили проти соціал-демократичного кандидата кандидатуру богу духа винного Новакко. Українським робітникам з п'ятої варди з окрема належить ся кредит за те, що не дали ся одурити проти-жидівським клічем хуліганів. П. Новакко, якому не помогла ні брехня ні навіть поміч наших капітальників з іхнім "Русским Народом", повинні ті вибори навчити, що на тім брехливим "Slowiansko-košcielnym anty-żydowskim koniku" далеко не заїдеш. Тепер він може догадуєть ся, що йому треба краще взяти ся до науки азбуки та таблички множення і про "алдерманство" забути.

ТОМАС МУНЕЙ НЕ БУДЕ ПОВШЕНЕНИЙ.

Як відомо нашим читачам, славний робітничий провідник в Каліфорнії Томас Муней зівстав засуджений в Сан-Франциско він кинув бомбу підчас "preparedness" паради 22-го червня минушого року, від котрої згинуло до 40 людей.

Скарги до вишого суду не мали жадного успіху і 17-го мая Т. Муней мали повісити. Хоч невинність Муней в сій справі була очевидна для всіх але смерті його бажали капіталісти, котрим він дав ся в знаки як робітничий провідник.

Муней засудили на смерть. Прокуратор домагає ся смертної кари для Т. Муней на підставі зізнань сьвідка Ф.К. Оксмана і хоч всі знали, що Оксман сьвідок підставлений, куплений капіталістами, хоч знав се і суд, але вирок смерті виніс.

І вирок сей глибоко в саме серце вразив каліфорнійських робітників. Вони стали в обороні Муней, вони взяли ся ургувати свого провідника. І на шість се вдало ся. Муней ще не випущений з тюрми, але вже відомо що його не повісять.

Робітники зібрали гроші на ліпших адвокатів і їм удало ся доказати, що сьвідок Оксман,

принявши присягу говорити правду, в дійсности брехав на суді. Удаю ся доказати се без перенних фактами і на підставі сих фактів нині арештували самого Оксмана і посадили в тюрму.

Одинокий сьвідок, що показував на суді проти Муней, обвинувачує ся нині в тім, що під присягою на суді говорив неправду, всіж прочі сьвідки доказували, що Муней, навіть не був в тім місті, де вибухла бомба.

З Сан-Франциско пишуть: "нежданно справа Муней повернула ся на краще. Нашого Томаса не повісять".

Тільки з'організованим зусиллям каліфорнійських робітників удало ся видерти з лап смерті славного робітничого провідника.

РОСІЙСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ ІДУТЬ ДО РОСІЇ ЧЕРЕЗ НІМЕЧЧИНУ.

З Копенгаги доносять, що німецьке правительство дозволило російським революціонерам, які перебували в Швейцарії, переїхати через Німеччину до Росії. В заміну за се рос. правительство приобіцяло випустити на волю кілька німецьких і австр. полонених.

Друга партія рос. революціонерів в числі 15, переїхала через Німеччину з Швейцарії до Росії. Між ними знаходиться сьвідомі, завзятий прихильник мира.

ВОЄННА КОНФЕРЕНЦІЯ В ВАШІНГТОНІ.

Сими днями відбудесть ся в Вашингтоні воєнна конференція всіх альянтів. На конференції сій будуть радити над дальшим провадженням війни та над можливими услівами мира.

В СПРАВІ АРЕШТОВАНИХ РОСІЙСЬКИХ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

В "Робітнику" читаємо, що т. Гр. Ф. Семешко, укр. журналіст, звернувся до українського посла в канадійському парламенті Т. Д. Ферля з пропозицією аби той негайно зробив всі заходи, що до увільнення з арешту російських революціо-

нерів, повертавних ся в Росію і затриманих по дорозі канадійськими властями".

Дуже нам прикро, що т. Семешко влад ся на мильну адресу. П. Ферлей є послом до провінціального парламенту Манітоби і в сій справі не може ні чого зробити, хочби й хотів. Справа арештованих російських революціонерів знаходиться в руках домініяльного правительства.

В справі освободження арештованих російських товаришів вже роблять ся в нас старання підприняти соціал демократичною партією і юніями "Trades and Labor Council".

АРЕШТ ТОВ. І. БАЙБРИДЖА.

Тов. І. Байбриджа, домініяльного секретаря Соціал Демократичної Партії Канади і редактора англійського соціалістичного журналу "Canadian Forward" арештовано за ширене летиюки з оборонною промовою Фернера Броквея перед воєнним судом в "Chester Castle", де його суджено за неповинування ся воєнним приказом. Тов. Байбриджа випущено на волю під закладом \$1.000. Суд над ним, як він нам доносить, має ся відбути десь з початком мая.

Наша партія і юнії роблять потрібні заходи, щоби не допустити до засуду тов. Байбриджа та щоби боронити тої гіркої свободи слова в нашій демократичній Канаді.

ПОЗІР! УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ В ВІННІПЕГУ!

Заходом українського соціал-демокр. Відділу відбуде ся в Вівторок, 1-го Мая, о 8-ій годині вечером, в "Queens Hall" Selkirk Ave.,

ВЕЛИКЕ МАСОВЕ ПЕРВОМАЙСЬКЕ ВІЧЕ

на котрім будуть промовляти т. т. Р. А. Риг, Дж. Квін і А. А. Гіпс, по англійськи і М. Попович, В. Н. Колісник і другі по українськи.

РОБІТНИКИ!

Перший май се наше робітниче свято. Се день в корім ми маємо пригадати нашому ворогові капіталізови наші домаганія і виявити нашу силу на перте тих домагань.

Приходить як найчисленніше на віче і прилучити свій голос до голосу з'організованого пролетаріату усього світа для протесту проти капіталістичного гнету і суспільного устрою.

ПЕРВОМАЙСЬКЕ СЬВЯТО В МОНТРЕАЛІ.

Українські робітники в Монтреалі в вівторок 1-го мая сходять ся до льокалю В. У. С. Д. П. на 473 Clarke St.

Вечером з льокалю помашують коло Prince Arthur Hal, 29 Prince Arthur St. East.

Там они злучать ся зі всіми соціалістичними відділами і о год. 6.30 вечером з музикою, під 15 червоними прапорами — з десятком тисяч грудий залунає боева пісня і рушить похід на площу коло "CITY HALL".

Там будуть промовляти бесідники від усіх націй з 15 трибун.

Українці мають ставати під свій прапор, до будуть говорити українські бесідники.

На святю приходіть всі як один!

За відділ У.С.Д.П. Ль. Г.